Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
Rzeczpospolita Polska
INFOdoradca+
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)

(834401)

Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
Rzeczpospolita Polska
INFOdoradca+
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)

(834401)

Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych

DORADCA Consultants Ltd.
INSTYTUT TECHNOLOGII EKSPLOATACJI PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY RADOM
IPISS INSTYTUT PRACY I SPRAW SOCJALNYCH
CIOP PIB Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy
pbs Partner in Business Strategies

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) (834401)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [995]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): https://pixabay.com/en/forklift-hall-fork-748149 [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU 3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności) 3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu 3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD 3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący 3
2. OPIS ZAWODU 4
2.1. Synteza zawodu 4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania 4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy) 5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne 6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie 7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji 8
2.7. Zawody pokrewne 8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE 8
3.1. Zadania zawodowe 8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Transportowanie towarów przy użyciu wózków jezdniowych (widłowych) 9
3.3. Kompetencje społeczne 11
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 11
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji 11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO 12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie 12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu 13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów 13
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie 14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO) 14
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE 14
7. SŁOWNIK POJĘĆ 16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze) 16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe) 18

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) 834401

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Kierowca pojazdu transportu wewnętrznego.
- Kierowca wózka widłowego.
- Operator sprzętu transportu wewnętrznego.
- Operator wózka akumulatorowego.
- Operator wózka jezdniowego.
- Operator wózka podnośnikowego.
- Operator wózka przeładunkowego.
- Operator wózka przemysłowego.
- Operator wózka spalinowego.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8344 Lifting truck operators.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe), źródeł internetowych oraz wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie SPO RZL (2006–2007) „Opracowanie i upowszechnianie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Grzegorz Legun – AGROS Fortuna Sp. z o.o., Zduńska Wola.
- Iwona Kacak – Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom.
- Marcin Piotrowski – PPUS KMP Marcin Piotrowski, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Dorota Koprowska – Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom.
- Jarosław Sitek – Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom.

Recenzenci:

- Radosław Niemczewski – Centrum Kształcenia Praktycznego, Pleszew.
- Andrzej Wolski – Zakłady Azotowe Puławy S.A., Puławy.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Bogdan Grzybowski – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Warszawa.
- Grzegorz Śliwiński – Niezależny Samorządowy Związek Zawodowy Solidarność KWK „Budryk", Ornontowice.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:
W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)[14] obsługuje oraz utrzymuje w należytym stanie technicznym wózek jezdniowy (widłowy) z napędem silnikowym spalinowym lub elektrycznym, posługując się nim przy załadunku[15], przewozie i rozładunku[10] różnych surowców, półfabrykatów i towarów.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) obsługuje wózki jezdniowe do podnoszenia i przewożenia towarów. Sprawdza jego gotowość do pracy poprzez kontrolowanie stanu technicznego pojazdu, między innymi: kół jezdnych, ustawienia wideł, naprężenia łańcuchów, stanu naładowania baterii, stanu oleju i płynu chłodzącego. Prowadzi dokumentację kontroli wózka jezdniowego (widłowego) i sprawdza wpisy poprzednika dotyczące ewentualnych usterek. Przewozi towar zgodnie z dyspozycjami przełożonego. Weryfikuje asortyment i jego zgodność z wytycznymi. Wózki widłowe są dobierane do potrzeb magazynu pod względem transportu po magazynie lub wysokości składowania towaru. Mogą posiadać w swoim osprzęcie ruchome kabiny oraz kamery.

W zakres pracy kierowcy operatora wózków jezdniowych (widłowych) wchodzą następujące czynności zawodowe:
- przygotowanie wózka do pracy,
- pobieranie towaru z produkcji do magazynu oraz wydanie z magazynu do odbiorców,
- przewiezienie i umiejscowienie konkretnego asortymentu towarów w odpowiednich regałach magazynowych[9], przy wykorzystaniu odpowiedniego rodzaju wózka, dostosowanego do wysokości składowania towaru,
- dbanie o prawidłowe użytkowanie wózka.

Sposoby wykonywania pracy

W swojej pracy **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** stosuje metody, techniki i procedury związane z:
- użytkowaniem wózków jezdniowych widłowych (z napędem silnikowym spalinowym lub elektrycznym),
- magazynowaniem towarów[6],

- rozładunkiem i załadunkiem materiałów i układaniem ich w stosy[11] lub regały magazynowe,
- inwentaryzowaniem materiałów i dostarczaniem ich pracownikom zgodnie z potrzebami,
- ważeniem materiałów lub wyrobów,
- rejestrowaniem ciężaru na etykietach lub paletach[8] produkcyjnych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca **kierowcy operatora wózków jezdniowych (widłowych)** odbywa się w magazynach, sklepach, placach składowych, hurtowniach przedsiębiorstw produkcyjnych, handlowych, usługowych, w których niezbędny jest mechaniczny sprzęt do podnoszenia i przemieszczania ciężarów. Praca wykonywana jest w pomieszczeniach zamkniętych, tj. magazyny, hale produkcyjne oraz na świeżym powietrzu, w zmiennych warunkach atmosferycznych (niska, wysoka temperatura, deszcz, wiatr).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:
- wózek jezdniowy z silnikiem spalinowym,
- wózek jezdniowy z napędem elektrycznym,
- palety,
- kosze i kubły,
- haki,
- skaner do odczytywania kodów kreskowych transportowanych wyrobów,
- komputer pokładowy,
- kask ochronny,
- przedłużacze,
- nakładki na widły.

Organizacja pracy

Praca **kierowcy operatora wózków jezdniowych (widłowych)** wykonywana jest zwykle w systemie wielozmianowym. Kierowca wózka widłowego wykonuje prace samodzielnie, niekiedy w zespole. Praca jest nadzorowana przez magazyniera lub kierownika**.**

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Podstawowymi zagrożeniami wynikającymi z pracy **kierowcy operatora wózka jezdniowego (widłowego)** są:
- wibracje spowodowane sztywną konstrukcją wózka,
- monotonia i długotrwały tryb pracy w tej samej pozycji powodujący bóle stawowo-mięśniowe,
- hałas podczas obsługi wózków spalinowych (możliwość uszkodzenia słuchu),
- zmienne warunki atmosferyczne podczas pracy (niska temperatura, deszcz, wiatr),
- długotrwała praca w miejscu niedostatecznego oświetlenia lub nagłych zmian oświetlenia możliwość problemów ze wzrokiem),
- inne pojazdy, które stwarzają możliwość niebezpiecznych wypadków.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych
- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- widzenie stereoskopowe,
- zmysł równowagi,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- szybki refleks,
- spostrzegawczość,
- zręczność rąk;

w kategorii sprawności i zdolności
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- wyobraźnia przestrzenna;

w kategorii cech osobowościowych
- gotowość do współdziałania,
- samodzielność,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- odporność na dzielnie pod presją czasu,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- dokładność,
- samokontrola.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach*: *3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) musi posiadać dobrą kondycję fizyczną oraz sprawność ruchową i psychofizyczną.

Przeciwwskazaniami do wykonania zawodu jest:
- brak widzenia przestrzennego,
- poważna wada wzroku,
- ograniczona ruchomość,
- zaburzenia psychiczne,
- omdlenia,
- epilepsja,
- zawroty głowy,

- alergia wziewna i kontaktowa,
- choroba skóry rąk.

WAŻNE:
O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Pracę w zawodzie **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** może wykonywać osoba pełnoletnia z co najmniej wykształceniem podstawowym, która posiada niezbędne uprawnienia do obsługi wózków jezdniowych (widłowych)**.**

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Warunkiem koniecznym do podjęcia pracy w zawodzie **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** jest posiadanie:

- zezwolenia imiennego (czasowego), wydawanego przez zakład pracy, w którym pracuje operator wózka jezdniowego, na podstawie ukończonych szkoleń wewnętrznych (obowiązujących tylko w danym zakładzie pracy) lub
- uprawnienia operatora wózków jezdniowych (podnośnikowych), uzyskanego na podstawie przepisów dotyczących trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych, wydanego przez Urząd Dozoru Technicznego (UDT); uprawnienia uzyskuje osoba, która odbyła szkolenie na podstawie programu opracowanego lub zatwierdzonego przez organ właściwej jednostki dozoru technicznego i zdała z wynikiem pozytywnym egzamin lub

uprawnienia do obsługi wózków jezdniowych (innych niż powyżej)

- uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub zespołami składającymi się z pojazdu silnikowego i przyczepy lub naczepy, uzyskane na podstawie przepisów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami (prawo jazdy kategorii B), w przypadku pracy kierowcy operatora wózków jezdniowych (widłowych) na drodze publicznej; uprawnienia uzyskuje osoba, która odbyła szkolenie i zdała egzamin państwowy.

WAŻNE:
Osoby, które posiadają zezwolenia imienne niezakończone egzaminem Urzędu Dozoru Technicznego (UDT), pracodawca kieruje na szkolenie zakończone egzaminem UDT. Dotychczasowe Imienne zezwolenia tracą ważność w zależności od daty ich wydania. Ostatnie zezwolenia imienne tracą ważność 31 grudnia 2021 roku.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) może rozszerzać swoje kompetencje:
- w branżowej szkole I stopnia, zdobywając kwalifikację w zawodzie pokrewnym – kierowca mechanik,
- w branżowej szkole II stopnia w zawodzie pokrewnym – technik transportu drogowego,
- poprzez udział w kształceniu i/lub szkoleniu w zawodach pokrewnych,
- uczestnicząc w szkoleniach w zakresie obsługi innego rodzaju wózków jezdniowych lub innych urządzeń transportu bliskiego[12] np. żurawi, suwnic i zdając egzamin zewnętrzny.

Kwalifikacje w zawodach pokrewnych (szkolnych) można uzyskać także na ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** potwierdzanie kompetencji zawodowych odbywa się poprzez zdobycie uprawnień do obsługi wózków jezdniowych (widłowych).

Uprawnienia do obsługi innych urządzeń transportu bliskiego (np. urządzenie do przemieszczania osób niepełnosprawnych, dźwig budowlany, żuraw, suwnica) może uzyskać osoba, która ukończyła szkolenie w oparciu o programy szkoleń opracowane lub zatwierdzone przez organ właściwej jednostki dozoru technicznego, po pozytywnym zdaniu egzaminu.

Zaświadczenia kwalifikacyjne uprawniające do obsługi urządzeń transportu bliskiego wydaje właściwa jednostka dozoru technicznego.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Operator urządzeń do paletyzacji	818901
Kierowca mechanik[S]	832201
Kierowca samochodu dostawczego	832202
Operator suwnic (suwnicowy)	834311
Operator żurawia jezdniowego	834316

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:
Z1 Przygotowywanie wózka jezdniowego (widłowego) do pracy.
Z2 Wykonywanie prac załadunkowych i rozładunkowych.
Z3 Przewożenie towarów przy użyciu wózka jezdniowego (widłowego).

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Transportowanie towarów przy użyciu wózków jezdniowych (widłowych)

Kompetencja zawodowa Kz1: Transportowanie towarów przy użyciu wózków jezdniowych (widłowych) obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowywanie wózka jezdniowego (widłowego) do pracy	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Budowę i typy stosowanych wózków jezdniowych (widłowych); • Budowę i zasady działania wózka widłowego; • Instrukcję wózka jezdniowego, w tym Dokumentację Techniczno-Ruchową (DTR)[1] dla danego urządzenia; • Książkę eksploatacji wózka jezdniowego (widłowego)[4]; • Zasady oceny stanu technicznego wózka widłowego; • Wyposażenie stanowiska kierowcy wózka jezdniowego (widłowego); • Sposoby zapisów kontrolnych w dzienniku konserwacji wózka jezdniowego (widłowego)[2]; • Symbole kontrolek; • Procesy zachodzące podczas pracy wózka; • Instrukcje bezpieczeństwa prac transportowych; • Polecenia wykonania pracy na piśmie; • Sposoby rejestrowania, wydawania, przekazywania, obiegu i przechowywania pisemnych poleceń wykonania pracy.	• Charakteryzować elementy konstrukcyjne różnych typów wózków jezdniowych (widłowych); • Rozpoznawać zespoły i podzespoły mechaniczne; zespoły i podzespoły elektryczne; zabezpieczenia i blokady elektryczne; napędy spalinowe; • Stosować wyłączniki awaryjne, przełączniki zmiany kierunku jazdy, pedały przyspieszenia jazdy, wskaźniki: położenia koła kierownicy, naładowania baterii; • Oceniać ogólny stan techniczny obsługiwanego wózka w oparciu o instrukcję eksploatacji, w szczególności osprzętu, ogumienia, masztu[7] itd.; • Interpretować dokumentację zmiennika dotyczącą pracy wózka; • Rozpoznawać typ awarii za pomocą kontrolek; • Stwierdzać możliwą usterkę i określać jej umiejscowienie; • Określać zagrożenia wynikające ze stosowania różnych rodzajów zasilania wózka: paliwo, akumulatory, gaz LPG; • Określać wpływ stateczności i stabilizacji wózka na bezpieczeństwo; • Odnotowywać zauważone nieprawidłowości pracy wózka w dzienniku konserwacji wózka jezdniowego (widłowego); • Rozpoznawać zagrożenia pożarowe i wybuchowe; • Używać prostych środków gaśniczych; • Współpracować z inspektorami lokalnych organów dozoru technicznego podczas kontroli stanu technicznego wózka; • Okazywać na wezwanie instytucji kontrolującej posiadane uprawnienia; • Przechowywać i przekazywać polecenia pisemne wykonania pracy zgodnie z ustaleniami organizatora pracy.

Z2 Wykonywanie prac załadunkowych i rozładunkowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Sposoby pakowania, przechowywania, przeznaczenia ładunku[5] oraz odpowiedniego	• Charakteryzować jednostki ładunkowe: pojemniki, palety, kontenery, pakiety;

oznakowania; • Sposoby składowania; • Zasady wysokiego składowania; • Zasady prawidłowego manewrowania wózkiem jezdniowym (widłowym); • Zasady dotyczące rozładunku, załadunku materiałów za pomocą wózka widłowego; • Metody zabezpieczania towaru zgodnie ze specyfikacją techniczną materiałów składowanych w zakładzie pracy; • Zasady BHP, ppoż., ochrony środowiska i ergonomii przy załadunku i rozładunku towaru; • Zasady udzielania pierwszej pomocy.	• Obliczać przemieszczenie jednostek ładunkowych; • Określać udźwig, nośność i siłę uciągu; • Odczytywać znaki manipulacyjne i ostrzegawcze; • Podjeżdżać i podejmować ładunek; • Manewrować wózkiem widłowym za pomocą steru, dźwigni i pedałów, masztu i wideł[13] zamontowanych do karetki[3]; • Przewidywać skutki podjętych działań związanych z załadunkiem i rozładunkiem towarów na powierzchni magazynu i poza nim; • Rozmieszczać i zabezpieczać towar w pojazdach transportowych; • Zagospodarowywać przestrzeń magazynową oraz podstawowe systemy magazynowania (regałowe, grupowe, blokowe i wolnych miejsc); • Rozładowywać ładunek; • Współpracować z zespołem pracowników przy załadunku i rozładunku towaru; • Stosować zasady BHP, ppoż., ochrony środowiska i ergonomii przy pracach załadunkowych i rozładunkowych; • Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej osobom uczestniczącym w pracach załadunkowych i rozładunkowych.

Z3 Przewożenie towarów przy użyciu wózka jezdniowego (widłowego)	
WIEDZA – zna i rozumie:	**UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:**
• Instrukcję bezpieczeństwa prac transportowych; • Zasady uruchamiania wózka jezdniowego (widłowego); • Zasady kierowania wózkiem jezdniowym (widłowym); • Zasady używania osprzętu roboczego; • Zasady prawidłowego obciążenia wózka; • Metody zabezpieczania towaru zgodnie ze specyfikacja techniczną materiałów załadowanych w pojazdach transportowych; • Zasady poruszania się wózkiem widłowym w pomieszczeniach zamkniętych i na wolnym powietrzu; • Zasady dotyczące przemieszczania materiałów za pomocą wózka widłowego; • Zasady BHP, ppoż., ochrony środowiska i ergonomii; • Zasady udzielania pierwszej pomocy.	• Posługiwać się osprzętem do kierowania i sterowania wózkiem; • Manewrować wózkiem widłowym za pomocą steru, dźwigni i pedałów; • Wykonywać manewry: jazda do przodu, jazda do tyłu, ustawienie po skosie; • Sprawdzać ilościowo i jakościowo przekazywany towar; • Przewidywać skutki podjętych działań związanych z przemieszczaniem towarów na powierzchni magazynu i poza nią; • Transportować ładunek zgodnie z zasadami poruszania się wózkiem widłowym w pomieszczeniach zamkniętych i na wolnym powietrzu; • Stosować zasady BHP, ppoż., ochrony środowiska i ergonomii w transporcie ładunku; • Udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej osobie/ osobom, które uległy wypadkowi podczas transportu towarów przy użyciu wózka jezdniowego.

3.3. Kompetencje społeczne

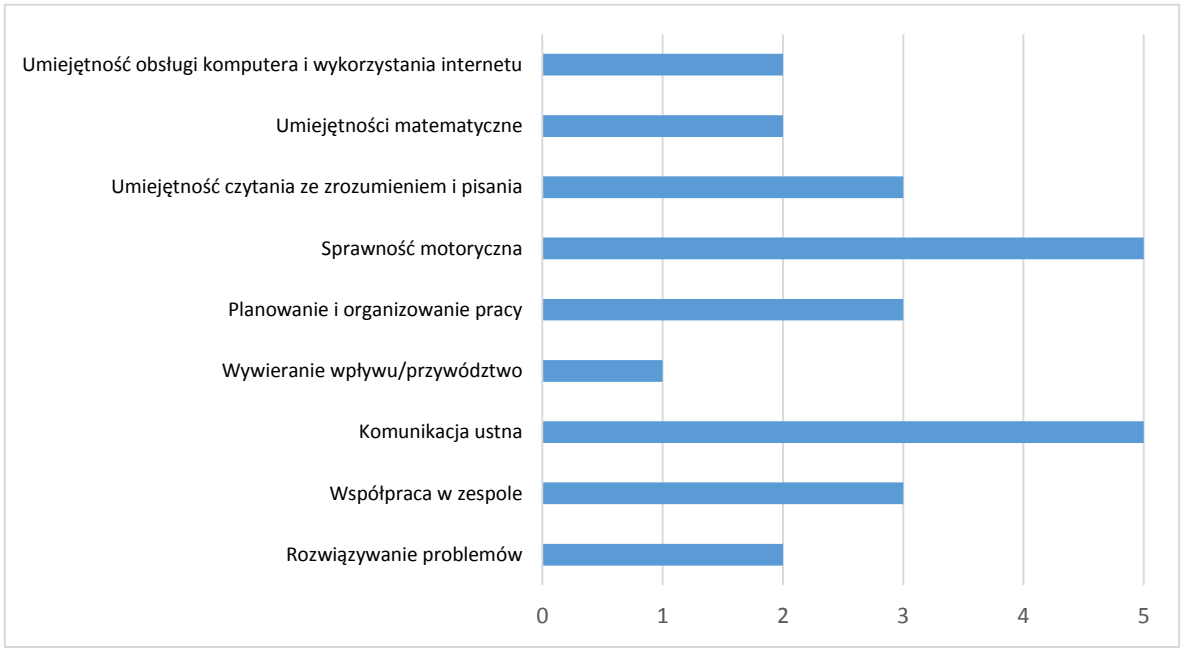
Pracownik w zawodzie **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Dokonywania oceny swoich działań i ponoszenia odpowiedzialności za załadunek, transportowanie i składowanie towarów.
- Wykonywania zadań zawodowych pod nadzorem w zorganizowanych warunkach środowiska pracy.
- Dostosowywania swojego zachowania do zmian w środowisku pracy.
- Oceniania zagrożenia zdrowia i życia oraz podejmowania odpowiednich działań zgodnie z etyką zawodową i zasadami bezpieczeństwa, ergonomii i ochrony środowiska.
- Podnoszenia swoich kompetencji zawodowych w zakresie obsługi wózków jezdniowych.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych).**

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **kierowca operator wózka jezdniowego (widłowego)**

Uwaga:
Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: https://www.kwalifikacje.gov.pl
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) może znaleźć zatrudnienie w różnego rodzaju przedsiębiorstwach produkcyjnych, usługowych, handlowych, gdzie niezbędne jest przewożenie towarów ciężkich, np. w:

- magazynach przemysłowych,
- hurtowniach przemysłowo-spożywczych,
- składach.

WAŻNE:
Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
http://oferty.praca.gov.pl

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:
Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:
http://mz.praca.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe

Barometr zawodów: https://barometrzawodow.pl

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:
Mazowieckie – http://obserwatorium.mazowsze.pl
Małopolskie – https://www.obserwatorium.malopolska.pl
Lubelskie – http://lorp.wup.lublin.pl
Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – http://obserwatorium.wup.lodz.pl
Pomorskie – http://www.porp.pl
Opolskie – http://www.obserwatorium.opole.pl
Wielkopolskie – http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl
Zachodniopomorskie – https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-rynku-pracya
Podlaskie – http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:
http://zielonalinia.gov.pl

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:
www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:
http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:
https://eures.praca.gov.pl
https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu edukacji zawodowej formalnej nie prowadzi się kształcenia w zawodzie **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych).**

Szkolenie

Szkolenia osób obsługujących wózki jezdniowe (widłowe) prowadzą, na podstawie programu zatwierdzonego przez jednostki dozoru technicznego, wyspecjalizowane ośrodki szkoleniowe. Podstawę do wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego jest pozytywny wynik egzaminu państwowego.

WAŻNE:
Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:
www.wybierzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:
https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe
http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod
https://zrp.pl

Szkolenia zawodowe:
Rejestr Instytucji Szkoleniowych – http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris
Baza Usług Rozwojowych – https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl

Inne źródła danych:
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl
Bilans Kapitału Ludzkiego – https://bkl.parp.gov.pl
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – http://www.frse.org.pl, http://europass.org.pl
Learning Opportunities and Qualifications in Europe – https://ec.europa.eu/ploteus

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)** jest zróżnicowane i wynosi średnio 3400 zł brutto miesięcznie (mediana) w przeliczeniu na jeden etat.

Poziom wynagrodzenia miesięcznego brutto kształtuje się w następujący sposób:
- w przypadku osób z niewielkim doświadczeniem (25%) poniżej 3000 zł brutto miesięcznie,
- po kilku latach pracy i uzyskaniu doświadczenia (50%) w przedziale od 3000 zł do 4300 zł brutto miesięcznie,
- w przypadku osób z długoletnim doświadczeniem, posiadających wieloletni staż pracy (25%) zarobki wynoszą powyżej 4200 zł brutto miesięcznie.

Poziom wynagrodzenia osób wykonujących zawód kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) uzależniony jest od:
- szczegółowego zakresu zadań,
- stażu pracy,
- posiadanych uprawnień i wykształcenia,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- regionu Polski,
- koniunktury na danym obszarze.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych.**

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:
Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:
http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy
Przykładowe portale informujące o zarobkach:
https://wynagrodzenia.pl/gus
https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach
https://sedlak.pl/raporty-placowe
https://zarobki.pracuj.pl
https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen
https://www.kariera.pl/wynagrodzenia

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **kierowca operator wózka jezdniowego (widłowego)** ze względu na specyfikę i bezpieczeństwo pracy pracy nie zlecane jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

WAŻNE:
Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020". W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:
https://ec.europa.eu/esco/portal/home

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation
- **Umiejętności/Kompetencje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/skill
- **Kwalifikacje:** https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1351, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1990).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym (Dz. U. z 2018 r., poz. 47).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie upoważnienia Urzędu Dozoru Technicznego do uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. U. poz. 2299).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. poz. 1468).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji niektórych urządzeń transportu bliskiego (Dz. U. Nr 193, poz. 1890).
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 583).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych (Dz. U. Nr 79, poz. 849, z późn. zm.).

Literatura branżowa:

- Buczek K.: Kierowca wózków jezdniowych. Wydawnictwo KaBe, Krosno 2014.
- Kozłowski D., Dębski K.: Wózki jezdniowe podnośnikowe. Wybrane zagadnienia dotyczące konserwacji i użytkowania. Wydawnictwo KaBe, Krosno 2006.
- Praca zbiorowa: Wózki widłowe. Podręcznik operatora. Wydawnictwo Image, Warszawa 2014.
- Tuchliński R.: Wózki jezdniowe. Zagadnienia egzaminacyjne. UDT w przykładach, pytaniach i odpowiedziach. Agencja Wydawnicza Liwona, Warszawa 2013.
- Żurawski K.: Wózki jezdniowe. Podręcznik eksploatacji, Zacharek - Dom Wydawniczy, Warszawa 2010.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl
- Portal INFOR.pl: https://mojafirma.infor.pl/moto/logistyka/magazynowanie/497012,Kto-moze-obslugiwac-wozek-widlowy.html
- Portal Asystent BHP: https://asystentbhp.pl
- Serwis PWN: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/regal-magazynowy;3966669.html
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus
- Wózek jezdniowy podnośnikowy: nazwa, definicja i podleganie: https://www.udt.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=593:wozek-jezdniowy-podnosnikowy-nazwa-definicja-i-podleganie&catid=160:bok-2

- Wynagrodzenia.pl: https://wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-operator-wozka-widlowego
- Wyszukiwarka opisów zawodów: http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiająca porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.

Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja", „egzaminowanie". Proces ten prowadzi do certyfikacji − wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu", „świadectwa", „certyfikatu".
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).

Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	**Dokumentacja techniczno-ruchowa (DTR) wózka widłowego**	Powinna posiadać ją każda maszyna dopuszczona do eksploatacji na terenie Unii Europejskiej. Informacje zawarte w dokumentacji techniczno-ruchowej wózka widłowego powinny bez problemu umożliwić jego poprawną identyfikację, ułatwić bezpieczną obsługę oraz prawidłowe wykonywanie prac konserwacyjnych.	https://toyota-widlowe.pl/blog/14_rejestracja-przeglady-wozkow-widlowych.html [dostęp: 31.10.2018]
2	**Dziennik konserwacji wózka jezdniowego (widłowego)**	Zbiór regularnie odnotowywanych przeglądów wózków widłowych oraz ich napraw. Każdy pojazd powinien mieć swój własny, unikatowy dziennik konserwacji. Zawartość i aktualność zapisów zawartych w dzienniku konserwacji wózka widłowego jest raz w roku sprawdzana podczas, wykonywanych przez inspektorów UDT, przeglądów wózków widłowych.	https://toyota-widlowe.pl/blog/14_rejestracja-przeglady-wozkow-widlowych.html [dostęp: 31.10.2018]
3	**Karetka**	Element wózka jezdniowego (widłowego). Płyta czołowa pojazdu, która jest zamontowana do masztu. Do karetki przymocowane są widły i krata ochronna.	http://kursy-udt.pl/szkolenia/wozkiwidlowe/budowa [dostęp: 31.10.2018]
4	**Książka eksploatacji wózka jezdniowego (widłowego)**	Pierwszy i podstawowy dokumentem jaki uzyskuje pojazd po dopuszczeniu do eksploatacji przez Urząd Dozoru Technicznego. Stanowi ona zbiór dokumentów dotyczących wózka – wszelkich informacji technicznych, protokołów badań, a także dokumentacji odbiorczej.	https://toyota-widlowe.pl/blog/14_rejestracja-przeglady-wozkow-widlowych.html [dostęp: 31.10.2018]
5	**Ładunek**	Określona masa towarowa, którą trzeba przemieścić we wskazane miejsce przy użyciu określonych środków transportowych.	http://www.centrumszkolen.net/wozki-widlowe-ladunkoznastwo [dostęp: 31.10.2018]

6	**Magazynowanie towaru**	Procesy (zestaw czynności), które są wykonywane w czasie przepływu towarów przez magazyn, począwszy od rozładunku środków transportu zewnętrznego dostawcy, poprzez kolejne fazy, aż do załadunku na środki transportu.	http://www.weiz.uwb.edu.pl/uploads/tiny//Tomasz%20Poskrobko%20-%20pliki/Towaroznawstwo/06%20Magazynowanie%20towar%C3%B3w.pdf [dostęp: 31.10.2018]
7	**Maszt**	Element wózka jezdniowego (widłowego). Część zamontowana pionowo z przodu urządzenia, która pozwala na opuszczanie, podnoszenie i przechylanie ładunków.	http://kursy-udt.pl/szkolenia/wozkiwidlowe/budowa [dostęp: 31.10.2018]
8	**Paleta**	Platforma do przenoszenia towarów za pomocą wózków transportowych..	https://sjp.pwn.pl/szukaj/paleta.html [dostęp: 31.10.2018]
9	**Regał magazynowy**	Regał do składowania zapasów w magazynach. Składa się z elementów pionowych połączonych belkami poprzecznymi z podestami, wyznaczającymi poziomy składowania; niski – do wys. 2 m, obsługiwany ręcznie, do składowania ładunków lekkich, lub wysoki – obsługiwany wózkami widłowymi podnośnikowymi lub układnicami regałowymi, do składowania jednostek ładunkowych o masie do ok. 1 t.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/regal-magazynowy;3966669.html [dostęp: 31.10.2018]
10	**Rozładunek**	Wyładowanie towaru z pojazdu transportowego do magazynu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
11	**Stosy**	Układanie towaru na paletach bezpośrednio jedno na drugim, zalecane z przekładką.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
12	**Urządzenia transportu bliskiego (UTB)**	Maszyna służąca do przemieszczania osób i/lub ładunków w ograniczonym zasięgu obsługująca określone poziomy budynków, wspomagająca procesy przemysłowe lub montowane na pojazdach stwarzająca szczególne niebezpieczeństwo dla zdrowia, mienia i środowiska naturalnego. Urządzenie wymaga specjalnego nadzoru (analizy ryzyka, oceny zgodności, inspekcje, ekspertyzy) nad stanem technicznym w celu zapobiegania wypadkom oraz skutkom nieumiejętnego posługiwania się nim.	https://www.tuv-sud.pl/pl-pl/kompetencje/uslugi-dla-przemyslu/windy-i-dzwigi#tab_1443299071273922221256 [dostęp: 31.10.2018]
13	**Widły**	Element wózka jezdniowego (widłowego). Mają kształt litery L i są poruszane w pionie przez łańcuch. Widły mogą być wymienione także na innego rodzaju osprzęt, na przykład przystosowany do przewozu pudeł kartonowych, beczek.	http://kursy-udt.pl/szkolenia/wozkiwidlowe/budowa [dostęp: 31.10.2018]
14	**Wózek jezdniowy (widłowy)**	Potoczna nazwa wózka jezdniowego podnośnikowego. Jest to mechaniczny pojazd kołowy o napędzie silnikowym (spalinowym, elektrycznym lub zasilanym gazem), stosowany w transporcie bliskim i magazynowaniu, używany głównie do prac załadunkowych i rozładunkowych. Inne nazwy potoczne: widlak, paleciak.	https://www.udt.gov.pl/co-i-kiedy-podlega-dozorowi/urzadzenia-transportu-bliskiego/wozek-jezdniowy-podnosnikowy/wozek-jezdniowy-podnosnikowy-nazwa-definicja-i-podleganie [dostęp: 31.10.2018]
15	**Załadunek**	Ułożenie zamówionego towaru do pojazdu transportowego, według specyfikacji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki

www.psz.praca.gov.pl

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

ISBN 978-83-7789-495-8 [995]